

Arkivsak-dok. 18/16213-7
Saksbehandler Eigil Movik

Saksgang Møtedato
Hovedutvalg for klima, miljø, næring og friluftsliv 28.11.2018
Bystyret

Plastfrie kommuner

Rådmannens innstilling:

1. Skien kommune skal arbeide mot visjonen «Skien en plastfri kommune» og med bakgrunn i dette redusere bruken av plast så langt det er praktisk mulig.
2. Dette gjøres gjennom de tiltakene som framgår av rådmannens vurdering og konklusjon i saksframlegget.

Bakgrunn for saken

Etter en interpellasjon i bystyret den 03.05.18, sak 6/18 ble det utarbeidet et saksframlegg som tok for seg hvordan interpellasjonen kan følges opp i Skien kommune. Saken ble sendt på høring til alle hovedutvalgene og det kom inn en rekke innspill. HOKMNF bad om at forslagene fra behandlingene ble sendt tilbake til administrasjonen for innarbeidelse i saken. I den sammenhengen ble det vurdert som mest hensiktsmessig å utarbeide et nytt saksframlegg. Det opprinnelige saksframlegget med vedtakene fra hovedutvalgene følger som vedlegg til saken.

Saksfremstilling/saksutredning

Nedenfor er innspillene fra behandlingene i hovedutvalgene forsøkt oppsummert og kommentert:

Innspill fra den politiske behandlingen:

- j) **Ved arrangement på kommunal grunn skal unødvendige engangsartikler i miljøskadelig plast unngås så langt det er mulig. Dette gjelder også arrangement i regi av andre. Arrangør må kunne vise til hvordan de vil sortere og håndtere avfall.**

Kommentar: Dette er noe kommunen ønsker å jobbe videre med og nettsidene er oppdatert i forhold til kommunens retningslinjer for søknad om [leie av grunn til arrangement](#). For at arrangørene skal kunne sortere og håndtere avfall må det være bedre praktisk tilrettelagt enn det er i dag. Dette er forhold som kommunen vil følge opp.

- k) **Se på muligheten for å etablere en forsøksordning med alternativ til gummigranulat i kunstgressbaner.**

Kommentar: Dette er et tema som kommunen har stort fokus på og idrettskonsulenten følger utviklingen innen alternativer til gummigranulater nøye. Slås sammen med punkt h) i den opprinnelige innstillingen fra rådmannen.

- l) **Se på muligheten for å etablere forsøksordning der kommunen får myndighet til å vedta bøter i forsøplingssaker, slik Miljødirektoratet har foreslått (kan ses i sammenheng med arbeidet til lokalt miljøforum).**

Kommentar: Gjennom forurensningslovens [§ 73](#) har kommunen allerede myndighet til å vedta tvangsmulkt ved forhold som er i strid med forurensningsloven. Tiltaket tas derfor ut.

- m) **Etablere lokasjon i havna/i nærheten av havna der dykkere kan få betalt for å levere avfall.**

Kommentar: En slik ordning kan være utfordrende og administrere og det er også spørsmål om hvor ofte en slik ordning vil bli brukt. Et alternativ til en slik ordning kan være at det årlig

gjennomføres en aksjon der dykkerklubber inviteres til å dykke i havneområder og lignende og at de får mulighet for å levere avfallet gratis, se også kommentarer under punkt n) og r) nedenfor.

n) Se på muligheten for et prosjekt med å kartlegge marin forsøpling i vassdragene våre og i Børsesjø ved hjelp av undervannsdroner.

Kommentar: Vannområde midtre Telemark opplyser om at Fylkesmannen i Telemark skal gå til innkjøp av en undervannsdroner. Bruk av en slik drone kan evt kobles opp mot en strandryddedag som nevnes under kommentar til tiltak r) nedenfor. Det er nærliggende at opprydding av det som man finner gjøres i samarbeid med dykkerklubber.

o) Vurdere å gå tilbake til kok/server i stedet for kok/kjøll ved matservering i kommunens institusjoner.

Kommentar: Innspillet er forelagt helse- og velferd (HV) som ikke ønsker å gå over til ordningen med kok/server. (Svaret fra HV er vedlagt saken).

p) Se på mulighetene for å innføre sortering på kommunale søppeldunker i byrom og nærfriluftsområder.

Kommentar: Det er noen utfordringer mht å etablere en slik ordning, men muligheten bør absolutt jobbes videre med.

q) Utbedre ordningen med panteringer med større kapasitet.

Kommentar: Tilbakemelding fra enhetsleder drift av vei og park er at panteringene ikke fungerer etter intensjonen, da det er vanskelig å lirke flaskene ut av røret. Det er gitt beskjed til leverandør om at det ikke er aktuelt å kjøpe flere panteringer før konseptet er forbedret. Det er ikke satt av midler til dette i budsjettet. Tiltaket omformuleres og tas med videre.

r) Etablere tilskuddsordning som lag - og foreninger kan benytte seg av for å rydde opp forsøpling. (Eksempelvis tilskudd til dykkerklubber eller tilskudd til lag og foreninger for å samle inn og levere avfall til mottak).

Kommentar: Vannområde midtre Telemark arbeider for å gjennomføre aksjonsdager for opprydding av forsøpling fra sjø og elver. En generell tilskuddsordning for lag og foreninger kan være utfordrende å håndtere, men dersom innsamling av forsøpling kan være aksjonspreget over et begrenset antall dager vil dette kunne gjennomføres på en oversiktlig måte. Det kan også være muligheter for misbruk av ordningen ved at enkelte benytter ordningen til å kvitte seg med avfall som ikke er samlet inn under aksjonen. [Strandryddedagen/uka](#) er en nasjonal aksjon i regi av "Hold Norge rent" der privatpersoner, lag- og foreninger og andre inviteres til en aksjonspreget opprydding. Under forutsetning av at avfallet samles inn frivillig uten betaling dekker «Hold Norge rent» utgifter til utstyr som sekker og hansker samt transport og behandling av marint avfall. Til en slik aksjon er det også naturlig at dykkerklubber inviteres til å delta. Det er en del praktiske utfordringer ved en slik ordning som må avklares nærmere før man iverksetter ordningen. Rådmannen foreslår med bakgrunn i dette at tiltaket byttes ut med et tiltak der kommunen utreder deltakelse i strandryddedagen/-uka med mål om deltakelse fra 2019.

Som et alternativ til punkt r) kom også følgende innspill inn i høringsrunden:

s) Utrede muligheten for et samarbeid med RiG om å starte et «elvelotteri» hvor oppsamling av plastavfall ved strender kan leveres kostnadsfritt og inkludere deltakelse i et lotteri med premier.

Kommentar: Det er tatt kontakt med organisasjonen ["kystlotteriet"](#). De har en ordning der de leverer ut søppelsekker med loddnummer. De som frivillig samler søppel og leverer sekken med lodd i blir med i en loddtrekning med forskjellige typer gevinster. Kystlotteriet driver primært sin aktivitet i kystkommunene. De opplyser imidlertid om at de arbeider for å utvide sitt område til også å omfatte strandsonen langs elver og sjøer i innlandskommuner. (Dette er også et tiltak som Vannområde midtre Telemark ønsker å gjennomføre i sitt nedslagsfelt). Kystlotteriet pågår i

perioden mars til november. Vedrørende kostnader med denne ordningen så er det muligheter for å søke om refusjon for utgifter gjennom «Hold Norge rent», tilsvarende det som er beskrevet ovenfor under punkt r). Dette forutsetter også at avfallet er samlet inn frivillig uten betaling.

Rådmannens vurdering og konklusjon

Med bakgrunn i vurderingen over vil tiltakslista for *Skien – en plastfri kommune* inneholde følgende punkter. (Her er det gjort noen endringer i forhold til opprinnelig liste, så for å unngå misforståelser i forhold til denne er oppstillingen nummerert med tall. Tiltak fra punkt 10 og utover har framkommet etter høringen i hovedutvalgene. Opprinnelig nummerering er angitt i parentes):

1. Informere alle ansatte i kommunen om visjonen og oppfordre alle ansatte om å bidra til å redusere plastforbruket.
2. Foreta en gjennomgang av kommunens interne avfallsbehandling, med spesielt fokus på utsortering av plast.
3. Fjerne engangsbestikk i plast fra alle kommunens kantiner og annen virksomhet.
4. Gjennomgå innkjøpsreglementet med tanke på å begrense bruken av plastemballasje og engangsartikler.
5. Ved anskaffelser skal det stilles krav om å redusere plastbruk, herunder kreve at produktene ikke skal medføre vesentlig spredning av mikroplast og miljøgifter.
6. Innarbeide følgende tekst i mal for utbyggingsavtaler: «Det skal settes fokus på at bruk av plast skal minimeres og erstattes av andre mer miljøvennlige materialer så langt det er mulig».
7. Få flest mulige samarbeidsparter/ aktører til å forplikte seg til å jobbe for visjonen «Skien en plastfri kommune». Informasjon om temaet legges ut på kommunens hjemmesider, facebook - sider, og skal også være tema i møter med kommunens samarbeidspartnere der dette er aktuelt.
8. Arbeide for en mest mulig miljøvennlig drift av kunstgressbaner i kommunen. Så snart akseptable alternativer til gummigranulat foreligger skal det vurderes forsøk med dette i Skien kommune. (k)
9. Følge med på utviklingen vedr. mulighet ene for å rense mikroplast fra veiene i kommunen, og gjennomføre tiltak der dette er praktisk mulig ut fra en kost/hytte vurdering.
10. Ved arrangement på kommunal grunn skal unødvendige engangsartikler i miljøskadelig plast unngås så langt det er mulig. Dette gjelder også arrangement i regi av andre. Arrangør må kunne vise til hvordan de vil sortere og håndtere avfall. (j)
11. Se på muligheten for et prosjekt med å kartlegge marin forurensning i vassdragene våre og i Børsesjø ved hjelp av undervannsdroner. (n)
12. Se på mulighetene for å innføre sortering på kommunale søppeldunker i byrom og nærfriluftsområder. (p)
13. Vurdere anskaffelse av forbedret versjon av panteringer til søppeldunker (både funksjonelt og kapasitetsmessig) når dette foreligger. (q)
14. Skien kommune skal utrede deltakelse i strandryddedagen/-uka med sikte på deltakelse fra 2019. (m, r)
15. Utrede muligheten for et samarbeid med RiG om å starte et «elvelotteri» hvor oppsamling av plastavfall ved strender kan leveres kostnadsfritt og inkludere deltakelse i et lotteri med premier. (s)

Effekten av saken

Effekter av saken vurdert ut fra noen utvalgte hensyn (obligatorisk)

Reduksjonen av plastforbruket i kommunen vil ha størst betydning for miljøet ved at potensiell framtidig plastforsøpling vil bli redusert, noe som også vil gi mindre mikroplast til økosystemene.

Effektene av mikroplast i økosystemene er ikke fullt kartlagt, men ved å unngå plastforurensning vil man unngå frigiving/spredning av giftige forbindelser i plasten. Dette vil også redusere negative helsemessige og økologiske effekter – avhengig av hvilken skala man ser dette fra: På lokalt nivå anses de økonomiske effektene å være svært små. Sett i et globalt perspektiv, akkumulert i tid og rom, vil de kunne være større.

Perspektiv	Negativ	Nøytral	Positiv	Ingen
Konsekvens for klima på kort og lang sikt \\20SRV360WEB33\docprod_SKIEN_PROD\template s\SJEKKLISTE FOR VURDERING AV MILJØKONSEKVENSER.doc		x	(x)	
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt			X	
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv		x	(x)	
Konsekvens for folkehelsen			x	

Vedlegg:

1. Opprinnelig saksframlegg Plastfrie kommuner med vedlegg og oppsummering av vedtak i hovedutvalgene.
2. Svar fra Helse og Velferd vedr. spørsmål kok/server framfor kok/kjøøl.